

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרישת פנחס

תשפ"ג

מהספר פניני הברית

החשיבות בהשתתפות בברית

ידוע המדרש שהובא בעלון בשם הרה"ק ר' שלמה מקרלין זצוק"ל שיש מחילת עוונות לכל המשתתפים בברית, וכדאי לצטט עוד אמרות מופלאות בענין ההשפעות הטובות בברית מילה.

בכללי המילה (מרבתינו הראשונים) כתוב על מה שאומרים בברית "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו" שהציבור נותנים שבח והודאה להקדוש ברוך הוא שזכו להיות מן המנויים לקיים מצות מילה השקולה כנגד כל המצוות, תרי"ג כמנין ברית, וכן שהעם הנאספין שמה זוכים לקיים כל התורה כולה.

בספר מעבר יבק כתב, כל העם ההולכים לברית מילה הם כמקבלים פני שכניה הבאה להופיע מאורה על המטפלים במצוה ההיא ויש להם תוספת נשמה גם כן.

בספר חיים לכל חי (האדמו"ר מסקאליע זי"ע) מובא שלפעמים היה מודיע למי שהיה נצרך לאיזה יצועה שיהיה נוכח בברית מילה, ואמר, אילו היו יודעים כמה גדול הענין להיות אצל ברית מילה היו עוזבין הכל והולכים מברית מילה אחד להשני.

ונוסיף ונסיים בלשון הגמרא, "העומדים אומרים כשם שנכנס לברית כך יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים", "עומדים" אין עמידה אלא תפילה, זה הזמן המסוגל לנצל לתפילה, ולבקש בקשות, ובוודאי נענה מן השמים להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות.

בברכה
המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

הנני נותן לו את בריתי שלום. איתא במדרש שוחר טוב, אמר ר' פנחס בשם ר' שמעון בן לקיש הוא פנחס הוא אליהו זכור לטובה ולברכה שאלולי הוא לא היה לנו חיים באדום הרשעה, הוא שאמרו רבותינו, משעה שחרב בית המקדש הוא מקריב שני תמידין בכל יום לכפר על ישראל וכותב בעורותיהן מעשה כל יום ויום עכ"ל. ונראה שכיון שאליהו זכור לטוב בא ומעיד בכל מקום שיש ברית מילה לכן הוא זכה להיות מלאך הזכות בכל מקום, וכן הביא בספר דברי נגידים (עמוד קעו) וזה לשונו ובה יובן גם כן הטעם שנוהגים לעשות כוס חמישי מן הכוס שהכינו מקודם לכבודו של אליהו הנביא בליל פסח. כי הוא המלאך של שפע הברכה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, פנחס זה אליהו, ונאמר לו, הנני נותן לו את בריתי שלום. ואמר גם כן שלא מצא הקדוש ברוך הוא, כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ולפיכך במקום שיש ענינו של אליהו היינו ברית השלום שם יש מקום לשפע הברכה וכיון ששפע הברכה תלוי בשלום שהוא ענינו של אליהו לכך נוהגים ליקח זה הכוס שהכינו לכבודו של אליהו ולעשות אותו לכוס ה' הבא בשביל שפע הברכה בפרנסה:

הטעם שזכה אליהו הנביא זכור לטוב להיות הוא מלאך הברית ובכל מצות מילה יהיה הוא מזומן ומכין לו כסא, יען כי פנחס הוא אליהו, והוא זכה לעשות שלום בין ישראל להקדוש ברוך הוא, ומסר נפשו לעשות שלום, כי על ידי קנאתו נעשה שלום ואם לא היה כליה בר מינו, והמילה היא עושה שלום גם כן על דבר זה שלא לכלות את ישראל, לבד זכה הוא למצוה זו, כי פעולתם שוה וזה שכתוב הנני נותן לו את בריתי שלום. זו מצות המילה שנקראת ברית אתן אותה לו שיהיה הוא מלאך הברית להיות מוכן ומזומן במצות המילה הטעם בשביל השלום יען כי הוא זכה לעשות שלום והמילה עושה שלום לכן הוא זוכה בה: (מלאך הברית)

בקנאו את קנאתי בתוכם. (כה יא) וכך היו ישראל נהוגים למול עד שנחלקו לשני ממלכות ומלכות אפרים נמנעה מהם ברית מילה ועמד אליהו זכור לטוב, וקנא קנאה גדולה ונשבע לשמים שלא להוריד טל ומטר על הארץ ושמעה איזבל ובקשה להרוג אותו, ועמד אליהו והיה מתפלל לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו הקדוש ברוך הוא, אליהו טוב אתה מאבותיך ברה, למד שכל הבורח נמלט, ועמד אליהו זכרונו לברכה, וברח לו להר חורב שנאמר, ויקם ויאכל וישתה. ושם נגלה לו הקדוש ברוך הוא, אמר לו מה לך פה אליהו, (היה לו שיאמר לפניו רבונו של עולם, הן בניך בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רצונך בעולמך, הוא לא עשה כן אלא אמר קנא קנאתי וגוי'. התחיל הקדוש ברוך הוא לדבר עמו דברים של תנחומים, אמר כשירדתי ליתן תורה לישראל לא ירדו עמי אלא מלאכי השרת שרצו בטובתן שנאמר, צא ועמדת בהר וגוי'. ואחר הרעש אש, המתין לו שלש שעות עדיין עמד בדברים הראשונים ואמר קנא קנאתי, אמר לו הקדוש ברוך הוא, ואת אלישע תמשח לנביא תחתיך. ומה שבדעתך אין אתה יכול לעשות [ילקוט שמעוני מלכים א' רמז ריז]... אמר לו, לעולם אתה מקנא, קנאת בשטים על גלוי עריות, שנאמר פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. וכאן קנאת, חייך שאין עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך, מכאן התקינו חכמים לעשות כסא אחד מכובד למלאך הברית שנקרא אליהו זכרונו לברכה מלאך הברית, שנאמר ומלאך הברית אשר אתם חפצים: (פרקי דרבי אליעזר פרק כח)

במדרש פליאה (הובא בספר נאות יעקב בשם ספר דמשק אליעזר) הרוצה לידע שפינחס זה אליהו יראה מאלה הדברים, ובביאור המדרש אפשר לומר דהנה כידוע מידתו של פינחס היא מידת הקנאות וכדכתיב בקנאו את קנאתי בתוכם. ומידתו של אליהו היא לבשר טוב, שהוא איש פקיד על כל בשורות טובות, והנה אם יבוא אדם להרהר הכיצד יתכן שפינחס זה אליהו הלוא איך זה שפינחס הנוהג בקנאות יטול מידת המבשר טוב שזה לכאורה שייך יותר באיש אשר יש בו מידת הרחמים בלבד, על כך אמרינו לו שלא יתמה אלא יראה באלה הדברים. והכוונה דהנה משה רבנו היה מתפקידו גם כן לבשר טוב לישראל ולהביא גאולתן השלימה וכמו שידוע דמשה רבנו יהיה גואל אחרון, ואף על פי כן מצינו שבפרשת אלה הדברים ייסר את כלל ישראל בתוכחות מוסר ומזה תלמד דשפיר יכולים שתי מידות אלו לשמש בחד גברא ולא סתרי אהדדי ושפיר הוי פנחס זה אליהו ותרואהו ויתרווייהו איתנייהו ביה מידת הקנאות מחד ומאידך יהיה גם המבשר טוב: (פתגמי אורייתא)

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. יש לפרש דאיתא בתקונים (הקדמה ב) דאיש ישראל מעוטר בכל עת ובכל שעה בשתי אותות, בימי החול יש בו אות מילה ואות תפילין ובשבת קודש יש אות מילה ואות שבת, ואיתא בספה"ק (שפת אמת פרשת לך תרנ"ז) דעל ידי מצות מילה יש גילוי לאור הגנוז שגנוז לצדיקים לעתיד לבא וכן כתוב בספה"ק בני יששכר (מאמרי שבת מאמר ג' אות ז') שבשבת יש השפעה מאור הגנוז, וא"י מוהר"ב"פ זצוק"ל בספה"ק תוספות חיים (פרשת בהעלותך) פירש שתיבת כן רומז על אור הגנוז, וזה שכתוב לכן אמור הנני נותן לו את בריתי. היינו ברית מילה, שלום רומז על שבת שלום שבהם יש גילוי אור הגנוז המכונה כן וד"ל: (חכימא ברמיזא)

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם. (כה יב) רמז שפנחס הוא אליהו, ונקרא מלאך הברית, וכתוב כהונת עולם. עלם, הנער כשנימול זו היא כהונתו, ובכל מקום שיש מילה מכינים כסא למלאך הברית, וכתוב (תהלים קכב) כי שמה ישבו כסאות למשפט. מהו כסאות. רצה לומר כס-אות, כשיש אות הברית מכינים ומושיבים כסאות (חתן דמים)

מה שאומרים בשעת המילה זה הכסא של אליהו זכור לטוב, הטעם כי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף והנשמה האחרונה הוא תהיה הגורמת לביאת אליהו שהוא יום אחד לפני ביאת משיח צדקנו כמאמר הכתוב (מלאכי ג) הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא וגוי'. לזה אומרים לסימן טוב ולמזל טוב אם הולד הזה הוא הנשמה האחרונה להיות גורמת ביאת המשיח ואליהו הנביא, וזהו אומרים זה הכסא של אליהו הנביא זכור לטוב, יהי רצון שיבא במהרה בימינו אמן: (שפתי צדיקים מהגה"ק רבי פינחס דינאוויץ זצ"ל תלמיד הגה"ק מאפטא זצ"ל)

תחת אשר קנא לאלקינו ויכפר על בני ישראל. (כה יג) נאמר לי משם קדוש ישראל... מורנו הרב שלמה מקארלין זכר צדיק לברכה לחיי העולם הבא ה' יקום דמו, שאמר בשם המדרש, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאליהו שיצטרך להיות בכל מילה שבישראל, אמר אליהו אתה ידעת שאני מקנא לשמך יתברך, הנה אם יהיה הבעל ברית בעל עבירה לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו ה' יתברך שיכפר להבעל ברית, ואז יהיה ריקן מעבירות, והשיב עוד אפשר יהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו ה' יתברך שיכפר גם לו, השיב עוד אפשר יהיו הקהל העומדים שם בעלי עבירות ולא אוכל לסבול, הבטיחו ה' יתברך שיכפר לכלל הקהל כן שמעתי שיצאו הדברים מפי הקדוש הנזכר לעיל, ונראה לי, שזה מרומז בפנחס הוא אליהו, תחת אשר קנא לאלקינו ויכפר על בני ישראל, כי הואיל ומדתו קנאה, והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול, על ידי זה גורם הכפרה לישראל, כי הוצרך ה' יתברך להבטיחו כן נראה לי: (אגרא דפרקא לבעל הבני יששכר)

קרבני לחמי. (כח ב) לחמי. ליום ח' מילה, ראשי תיבות לחם: (רבינו אפרים על התורה)

ביום השמיני עצרת תהיה לכם. (כט לה) בגמרא, אמר רבי אלעזר הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, מאי טעמא יום שניתנה בו תורה הוא. וכתב המהרש"א, ודקאמר הכל מודים בעצרת כו'. לאו ניהו עצרת דהני קראי אלא חג השבועות נקרא עצרת בלשון חכמים וביה לא כתיב לה' ולא כתיב ביה נמי לכם, ומסברא דבעי

לה' וקאמר דבעי נמי לכם מ"ט יום וכו'. כעין שמצינו במצות מילה במדרש, אין חביב לפני האדם יותר מבנו והוא מל אותו וכו' ושוף דם ממילתו ומקבל עליו בשמחה וכו', ולא עוד שהוא מוציא הוצאות ועושה אותו היום של שמחה וכו'. והיינו, אף שנדרש, כי עליך הורגנו כל היום. זו מילה שנתנה בשמיני, ואיך שייך לשון שמחה על זה, מכל מקום כיון שעל ידי המילה נעשה ישראל ונכלל בכלל ועמד כולם צדיקים. כמו שכתב בזהר חדש, וכל מאן דאתגזר איקרי צדיק, על ידי זה הישראל משמח אותו היום ומוציא הוצאות על זה, כן ביום שנתנה בו תורה אף שנקרא עול, הכל מודים דבעינן לכם לענג הגוף להראות שמקבל העול מלכות שמים ועול תורה ומצות בשמחה: (פרי צדיק שבועות)

ברית מילה היא שמחה מיוחדת בין ישראל לאביהם שבשמים ולכן היא בחינת שמחת שמיני עצרת: (נר ישראל ח"ב)

וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם. (כח כה) בחומש דברים כתוב, וביום השביעי עצרת לה' אלקיך לא תעשה מלאכה. יש לדקדק מאי טעמא בסוכות העצרת הוא בשמיני וכתוב, עצרת תהיה לכם. ובפסח בשביעי וכתוב, לה' אלקיך. יש לומר כי ביום שמיני היה מילת יצחק אבינו עליו השלום שנולד ביום הראשון של פסח ועשה אברהם אבינו עליו השלום משתה ביום ה"ג מל את יצחק כמו שהביא תוס', וכן נהגו ישראל מעולם באותו יום, ולא היה ניכר עצרת שהוא לחג, על כן הקדימו לשביעי שיהיה עצרת לה' אלקיך, ויען רגילים להרבות בסעודה ביום השמיני ויש לחוש שיעשה מלאכה בשביעי לצורך סעודת השמיני כדחיישינן, שמא ישחט בן עוף, על כן אמר לא תעשה מלאכה וקל להבין: (חתם סופר דרשות חלק ב' ערב ראש השנה)

בענין המנהג לומר הפסוקים מתחילת הפרשה בכל ברית מילה

בברית מילה אחר שאומרים ברוך הבא, יש אומרים פסוקים אלו מתחילת הפרשה עד ברית שלום כן מובא ביעב"ץ וכן מנהג חב"ד וצאנז, ובספר זוכר הברית בהסכמה מכ"ק המנחת אלעזר ממונקאטש זצוק"ל הביא על זה שכתב בזוכר הברית הנוסח לאומרו, וכתב כאלו הלכה למשה מסיני לומר כן, ואם תאמר מה יזיק אם אומרים פסוקים האלו הנה בכתבי האר"י ז"ל בסידוריו כתב שלא לומר פסוקים אחרים זולת מ"ש זה הכסא שברתי וגוי כפסוקים שנדפסו בסידורי האר"י ז"ל, משמע פשוט דאלו הפסוקים פנחס בן אלעזר וגוי אין לאמרם אז כלל, ובאמת אין המנהג כלל לאמרם ולא נשמע זה אצל אחינו בני ישראל שבגולה רובן ככולן בפולין וברוסיא ואצל כל רבותינו ז"ע מתלמידי הבעש"ט ז"ע לא שמענו מעולם לאמרם זולת במדינת אונגארן ואצל האשכנזים ברוב קהילותם שם אבל אין לו מקור לא בנגלה ולא בנסתר.

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ בהרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע	יום ראשון י"ג תמוז
הרה"ק ר' דוד בהרה"ק ר' מנחם נחום מראחמיסטריווקא זי"ע	
הגאון רבי יוסף מטרנאני מהרי"ט זצ"ל	יום שני י"ד תמוז
רבינו חיים ב"ר משה בן עטר (אור החיים הקדוש) זצ"ל	יום שלישי ט"ו תמוז
הגאון ר' אריה בהר"ר אשר (השאגת אריה) זצ"ל	
הרה"ק ר' אלעזר מרישא בהרה"ק ר' אלימלך מרידניק זי"ע	
הרה"ק ר' יעקב משה בהרה"ק ר' אלעזר צבי מקאמרנא זי"ע	
הרה"ק ר' דוד משה בהרה"ק ר' אליעזר זאב מקרעטשניף זי"ע	יום רביעי ט"ז תמוז
הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר יצחק מאיר מקאפיטשניף זי"ע	
הרה"ק ר' יעקב אריה גוטערמאן האדמו"ר מראדזימין זי"ע	יום שישי י"ח תמוז
הגאון ר' אליעזר יהודה פניקל ראש ישיבת מיר זצ"ל	שבת קודש י"ט תמוז
הגאון ר' בן ציון אבא שאול זצ"ל	

סיפורים בענין התועלת להשתתף בברית

התועלת בהשתתפות בשמחת חבירו

הגיד פעם הפני מנחם זי"ע, הנה אמרו חז"ל המבקר את החולה נוטל אחד משישים מחליו, מדה טובה מרובה שהמשתתף עם הזולת בשמחתו, מתקיים בו סומכוס (מלשון שמחות) אמר יחלוקו:

הליכה לברית אפילו כשלא מקבל כיבוד

מאנשי שלומו של הרב שמואל מקאמינקע היה איש נכבד אצלו ומהחשובים והיה מוהל ומנכבדי העיר, פעם אחת שאל לו אם הולך על ברית מילה בלא כיבוד חלק ממוהל, ואמר לו אני אין לי זכיה לזה שאלך בלי כיבוד כי אם לא אקבל הכיבוד סנדק וכדומה יחשוב הבעל ברית תיכף שאני רואה עליו חטאים וכדומה, מה שאין כן אתה הלא מבואר בספרים שזהו זכיה גדולה להיות על ברית מילה, ואם הוא הכיבוד מוהל וכדומה יכול להיות פניות וגדלות מה שאין כן בלא כיבוד: (כתבי הר"ר יאשיא שו"ב)

להשתתף בשמחה אפילו בלי לקבל כיבוד

סיפר הרב שלום לייב אייזנבך שליט"א, אבי הרב משה יהושע זצ"ל היה בקשרי ידידות עם הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, כאשר נולד אחד מאחי פגש הגאון הנ"ל את אבי ובירכו ברכת מזל טוב ושאל מתי יהיה הברית ענהו אבי באיזה יום יהיה הברית אך השעה המדויקת עדיין אינו יודע, אבי כיבד לאדם אחר להיות המוהל ולא להגאון הנ"ל, (ומסיבה זו לא הזמין את הגאון הנ"ל לברית) כאשר הגיעה שעת הברית הופיע הגאון במקום הברית ואבי היה במבוכה גדולה, ולא ידע כדת מה לעשות שהרי כבר כיבד אדם אחר להיות מוהל, אך הגאון ניגש אליו ואמר לו הפעם לא באתי בתור מוהל אלא בתור ידיד הרוצה להשתתף בשמחתך: (תפארת בניים)

ידיד טוב משתתף בשמחה בלי לקבל כיבוד

סיפר הרה"ח רבי יוסף מנחם בהגה"צ רבי משה יאיר וויינשטוק זצ"ל, מעשה באברך צעיר מחסידיו של רבי דוד צבי שלמה בידרמאן מלעלוב זע"א שנולד לו בן זכר ומאוד רצה ליתן סנדקאות לאדמו"ר, דא עקא שחמיו תבע את הסנדקאות לעצמו והאיידעם (חתנו) הצעיר שחש מפני חמיו הסכים בדלית ברירה, כיון שחש אי נעימות גדולה לא בא להודיע לרבי דוד על הברית כאשר הלך מחשבתו הוא פשטני אם אינו יכול לתת לו להיות סנדק הרי אין לי כל כיבוד ראוי לפי מעלת ערכו ועדיף לא להזמינו בכלל, ומה גדלה הפתעתו ומבוכתו כאשר אל הברית הגיע האדמו"ר בכבודו ובעצמו, וכיון שהכניסה לבית המדרש הייתה חסומה על ידי ציבור הנשים שנדחקו פנימה הלך מסביב וקפץ פנימה לבית המדרש בעד החלון, ניגש אל האברך לאחר הברית ולחץ לו יד בברכת מזל טוב לבבית וכאשר זה האחרון הסמיק כולו והחל מתגמגם במבוכה אמר לו הרבי בחיוך נלבב ואם לא יכולים לתת סנדק אז לא מודיעים בכלל על הברית? הרי אנחנו ידידים טובים וכידיד טוב אני רוצה להשתתף בשמחתך ולאחל לך מזל טוב: (המבשר תורני שופטים)

ההשפעה מהשתתפות בברית של תאומים

ידוע בשם אא"ז הרה"ק רבי שלמה הלוי מקארלין זי"ע שאמר בשם המדרש, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאליהו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל אמר אליהו אתה ידעת שאני מקנא לשמך יתברך, הנה אם יהיה בעל ברית בעל עבירה לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השי"ת שיכפר להבעל ברית ואז יהיה ריקן מעבירות, והשיב עוד אפשר יהיו הקהל העומדים שם בעלי עבירות ולא אוכל לסבול, הבטיחו השי"ת שיכפר לכל הקהל, ומובא בספה"ק אגרא דפרקא והוסיף לפרש מאמר הכתוב תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל, דהא אמרו חז"ל פינחס זה אליהו, והואיל ומדתו קנאה והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול על ידי זה גורם הכפרה לישראל כי הוצרך השי"ת להבטיחו עי"ש, ולפי זה אם כבר נמחלו העוונות בעת ברית מילה ומתקיים אחר כך עוד ברית מילה אז מוחלים גם על המחשבה: (ראש יהושע בשם כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש מבאבוב זצוק"ל כשהתקיימו ב' בריתות מילה בבית המדרש)

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בהדרי ניתוח,

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי הלציכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס הולצמן ז"ל

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות